

Laat onze toekomst niet verwateren!

Verkiezingsprogramma 2023-2027

Student & Water

Onze kandidaten

1. Ale ten Cate

2. Dewi Koster

3. Bram Buigel

4. Julia Hofma

5. Matthias Luijks
6. Myrthe Smit
7. Hannah Jelkmann
8. Leon van der Deure
9. Marc de Groot
10. Jennifer van der Graaf
11. Jesse van Mulkom
12. Hedwig Geuchies
13. Ruben Wagenvoort
14. Jaëlle Straat
15. Jochem Uitham
16. Karlijn van den Berg
17. Jorre van der Berg
18. Sarah Kamp
19. Luca Walhof
20. Elke Sander
21. Joost van der Laan

22. Isabelle Schultink
23. Stijn van Hussen
24. Lousan Zieverink
25. Jeroen Zuidberg
26. Verena Erich
27. Casper Kamstra
28. Suus Meirink
29. Remco van der Velde
30. Wyona van de Poel
31. Kas Bijker
32. Pleun Engelhart
33. Tim Oosterveld
34. Jos Ronduite
35. Sander van Duin
36. Christiaan Brinkhuis
37. Vera Spanjer

Voorwoord

Student & Water is een vernieuwende, jonge partij. We richten ons op het verjongen en het toekomstbestendig maken van waterschap Noorderzijlvest. We vinden dat er in waterschap Noorderzijlvest een nieuwe wind moet waaien: één die jongeren een stem geeft, diverser, en duurzamer is.

Onze partij strijdt voor een bredere aanpak tegen de consequenties van klimaatverandering waarbij een actieve, eerlijke rol van het waterschap centraal staat. Wij vinden dat het waterschap haar blik meer moet richten op technologie en innovatie. Zo kunnen we op lange termijn de verbetering van de waterkwaliteit en natuur garanderen, aangezien deze steeds verder verslechtert. In plaats van wachten tot het te laat is, willen wij nú actie!

15 maart 2023 zijn er weer waterschapsverkiezingen. Voor het eerst kan er worden gestemd op een partij die zal luisteren naar de jongere generatie. Een partij die zal kiezen voor de toekomst. Laat onze toekomst niet verwachten!

Benieuwd naar onze plannen? Lees ons verkiezingsprogramma!

Ale ten Cate, Dewi Koster, Bram Buigel en Julia Hofma
Kandidatenlijst Student & Water 2023-2027

Onze partij

Student & Water is een initiatief van (oud-)studenten van de Rijksuniversiteit Groningen die actief zijn geweest binnen de medezeggenschap van de universiteit. Tijdens een gesprek over de Provinciale Staten en Waterschapsverkiezingen merkten we op dat veel studenten en jongeren weinig tot geen kennis hebben over deze organen. Dit vonden we zonde. Al gauw kwamen er ideeën op tafel om hier verandering in te brengen: waarom zouden we niet gewoon meedoen?

Onze missie is om jongeren en studenten gebruik te laten maken van hun stemrecht waarmee ook zij gerepresenteerd worden in het waterschap. We willen met onze campagne meer bekendheid voor de waterschappen creëren en meer studenten en jongeren hierbij betrekken. Samen gaan we voor een groen, divers en toekomstbestendig beleid van de waterschappen.

Duo-lijsttrekkers Ale ten Cate & Dewi Koster, en nummer 3 Bram Buigel op het hoofdkantoor van Waterschap Noorderzijlvest in Groningen

Waarom zou je stemmen voor de waterschapsverkiezingen?

De waterschappen zijn onder andere verantwoordelijk voor de berging, het behoud en kwaliteit van het water dat zich om ons heen bevindt. Met de verandering van het klimaat worden sommige onderwerpen steeds belangrijker, zoals de afvoer van water. Hoe zorgen we ervoor dat ons waterschap met haar tijd meegaat? Hoe zorgen we ervoor dat de inwoner en het bestuur van waterschap Noorderzijlvest iets voor elkaar kunnen betekenen? Door te stemmen, kun je invloed uitoefenen op het beleid van het waterschap en zorg jij ervoor dat er ook nog "goud" water is in de toekomst.

Waar staan wij voor?

Recreatie

- Geen blauwalg in het zwemwater
- Meer ruimte voor watersport

Diversiteit & Betrokkenheid

- Jongeren in het bestuur
- Les op scholen
- Naamsbekendheid waterschap

Duurzaamheid

- Innovatie & techniek
- Vermindering afvalwater
- Vergroening oevers
- Bewustwording & verantwoordelijkheid

Thema 1: Recreatie

De waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van recreatieplassen, natuur- en andere watergebieden. Het is belangrijk dat de waterkwaliteit van deze waterlichamen goed blijft, zodat mensen kunnen blijven genieten van het water. De waterkwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland, dus ook in ons waterschap, is onvoldoende¹. Dit gaat over het water waar we bijvoorbeeld in zwemmen, roeien, of zeilen.

Meer recreatie

Op dit moment zijn er beperkte mogelijkheden voor recreatief zwemmen in en rondom de stad Groningen. Waterschap Noorderzijlvest controleert het zwemwater in de zomer op minder dan 20 plaatsen, waarvan er veel bij het Lauwersmeer in de buurt liggen². Het beperkte aanbod aan zwemlocaties leidt tot overvolle (stads)stranden waarbij geluidsoverlast en troep terugkerende problemen zijn. Door meer recreatiemogelijkheden te creëren in Groningen en omliggende gebieden zullen bezoekers meer verspreid worden. Dit is beter voor de leefbaarheid en zal er ook voor zorgen dat minder mensen op niet aangewezen plekken gaan zwemmen in de natuur.

1 Waterkwaliteit KRW, 2022 Compendium voor de Leefomgeving.

2 Zwemwater. Waterschap Noorderzijlvest.

Het waterschap heeft verschillende waterlichamen in haar bezit en is verantwoordelijk voor het beheer & onderhoud. Deze private locaties van het waterschap kunnen worden ingezet voor dit doel. Hiervoor is een wijziging in het bestemmingsplan nodig, daarom zouden we graag met de gemeente(raden) aan tafel gaan om onze plannen en de mogelijkheden te bespreken.

Wat willen we doen?

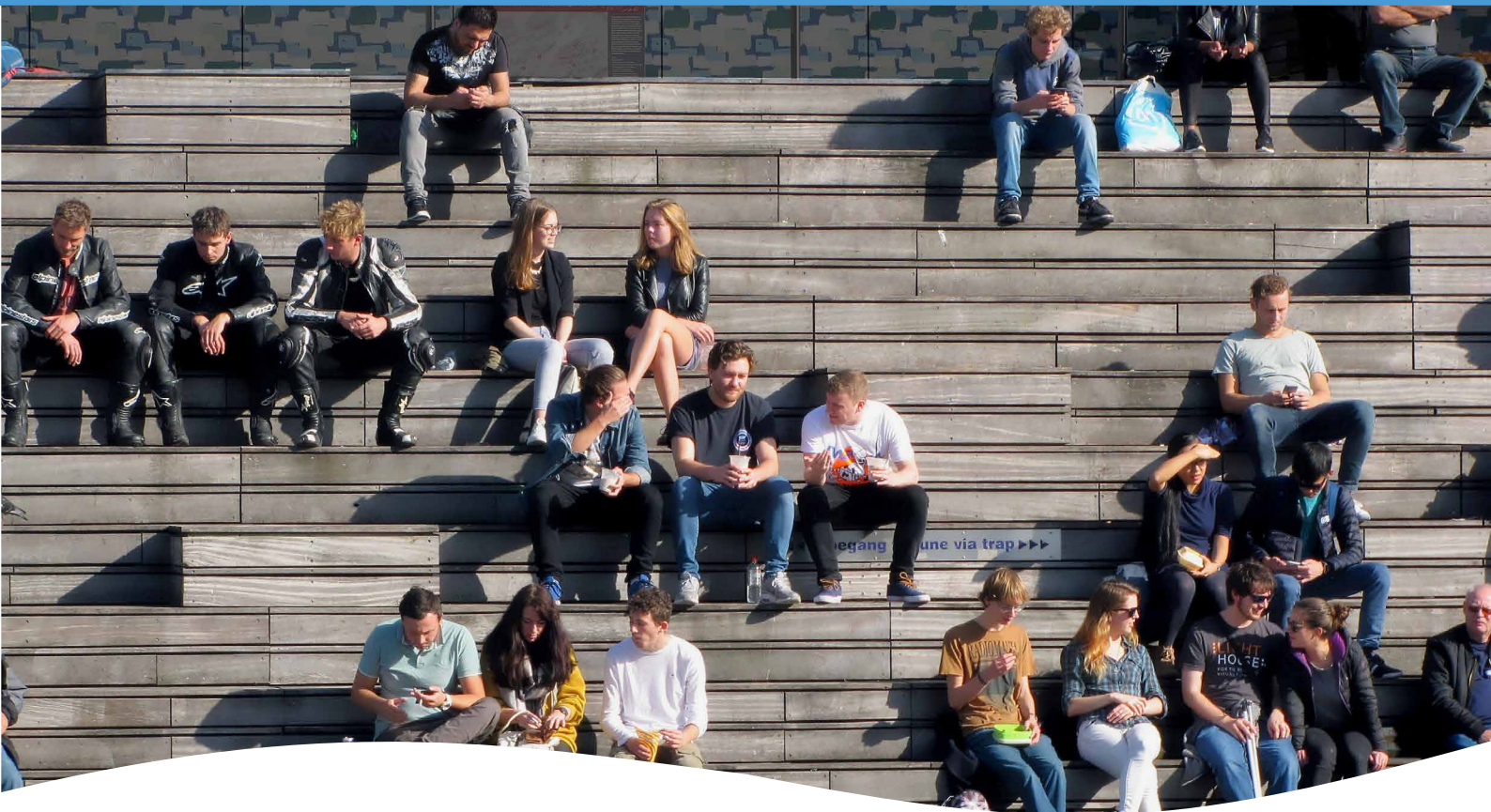
- Meer recreatiemogelijkheden in het waterschap met betere controle van het zwemwater
- Onderhoudswegen van het waterschap openstellen voor wandelaars en fietsers
- Natuurstroken en gebieden in het bezit van waterschap Noorderzijlvest openstellen

Bestaande recreatie

Mensen die in de zomer gebruik willen maken van de recreatiemogelijkheden in en rondom de stad Groningen zullen het probleem herkennen; wakker worden met een nieuwsbericht dat een of meer zwemplassen zijn gesloten vanwege blauwalg of zwemmersjeuk. Student & Water wil dat er op deze plekken een betere controle van de waterkwaliteit komt zodat deze problemen op langere termijn zullen uitblijven. Met het verbeteren van de waterkwaliteit kan ook water- & visssport gerust gebruik blijven maken van deze wateren.

Wat willen we doen?

- Waar nodig onderhoud verrichten en een verbeterde inrichting van de gebieden realiseren
- Innovatieve oplossingen gebruiken; denk hierbij aan technologische ingrepen in samenwerking met de RUG en Hanzehogeschool
- Blauwalg sneller aanpakken door frequente metingen van zwemplekken

Thema 2: Diversiteit & Betrokkenheid

Klimaatverandering zal de grootste uitdaging worden voor juist onze jongeren. De keuzes die nu worden gemaakt beïnvloeden de toekomst, en daarmee ook direct ónze toekomst. Het beleid van waterschap Noorderzijlvest moet ook rekening houden met jongeren en studenten. De landelijke tendens van verjonging in de politiek moet worden doorgetrokken naar de waterschappen.

Diversiteit in de waterschappen

Op dit moment ligt de gemiddelde leeftijd in het bestuur van de waterschappen boven de 60 jaar, ook is de man-vrouwverhouding 72-28%¹. Het beleid van het waterschap gaat over ons allemaal, dus willen wij ook dat dit beleid ons allemaal representeert. Student & Water pleit daarom voor radicale verjonging, en dan niet via pseudo-posities zoals een jongerenbestuurder. We willen de ongebalanceerde man-vrouwverhouding aanpakken, luisteren naar de perspectieven van verschillende stakeholders en de samenwerkingen tussen organisaties bevorderen.

Wat willen we doen?

- Een zetel in het algemeen bestuur van waterschap Noorderzijlvest

1 Staat van Bestuur 2020. Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

- Onze achterban mee laten denken over ons beleid en het beleid van waterschap Noorderzijlvest

Betrokkenheid

Om de betrokkenheid van zoveel mogelijk jongeren te realiseren, wil Student & Water zich focussen op de samenwerking met MBO-, HBO- en WO-studenten. De stad Groningen bezit veel kennis en potentie vanwege de aanwezigheid van verschillende onderwijsinstellingen (zoals de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool). We willen de potentie van onze studenten gebruiken. Naast studenten willen we ook de betrokkenheid bij andere groepen jongeren vergroten.

Door samenwerking met kennisinstellingen kunnen we ook mogelijke innovaties of nieuwe technieken introduceren. Pak lokale problematiek aan met lokale oplossingen vanuit kennisnetwerken en betrek hierbij de kennisinstellingen, bedrijven en overheid. Introduceer en vernieuw het waterschap door jongeren en studenten al vroeg mee te nemen in het denken over de uitdagingen die er voor Noorderzijlvest liggen.

Wat willen we doen?

- Betrokkenheid creëren onder jongeren in het algemeen. We zouden bijvoorbeeld graag gastlessen maatschappijleer willen geven op middelbare scholen om te vertellen over de waterschappen en de thema's die voor jongeren interessant zijn.
- Samenwerken met de kennisinstellingen (MBO/HBO/WO studenten)

Internationale studenten

Naast Nederlandse inwoners hebben ook internationale studenten/inwoners, die (legaal) in Nederland woonachtig zijn, stemrecht bij de waterschapsverkiezingen. Over het algemeen weet deze groep niet dat ze dit recht hebben, terwijl zij ook waterschapsbelasting betalen. Wij focussen ons daarom op de bewustwording van alle internationale inwoners van het waterschap, met name de jongeren. Waterschap Noorderzijlvest is op dit moment maar beperkt toegankelijk voor inwoners van het waterschap die geen Nederlands spreken. De website van het waterschap en de verkiezingsprogramma's van de partijen zijn alleen in het Nederlands beschikbaar, zonder Engelse vertaling. Student & Water wil dat het waterschap en haar informatievoorziening beter toegankelijk wordt voor internationale inwoners.

Wat willen we doen?

- Toegankelijkheid vergroten door de website van waterschap Noorderzijlvest

in het Engels te vertalen

- Andere partijen oproepen om hun verkiezingsprogramma's ook in het Engels te publiceren

Bewustwording & verantwoordelijkheid

Inwoners van het waterschap Noorderzijlvest hebben over het algemeen weinig idee bij wat het waterschap voor hen kan doen en vice versa. Student & Water wil zich inzetten om bewustwording over slim watergebruik, vervuiling en onze verantwoordelijkheid te vergroten. Mensen weten wat bodemdaling of klimaatverandering is, maar hoe kunnen we daar zelf wat tegen doen met de hulp van het waterschap?

Vergroening van de stedelijke gebieden, waaronder woonwijken, is belangrijk om weerbaar te zijn voor bijvoorbeeld heftige regenval of extreme hitte. Steden als Haarlem en Gorinchem hebben bijvoorbeeld campagnes opgezet om hun wijken te vergroenen, waarbij inwoners de instrumenten krijgen om dit zelf te doen. Momenteel zijn er in verschillende gemeenten subsidies of leningen voor groene initiatieven beschikbaar². Wij willen, naast het aanbieden van de subsidies, dat er een specifieke campagne voor wordt opgezet om onze bewoners hierover te informeren.

Wat willen we doen?

- Inwoners van het waterschap de mogelijkheid geven om via subsidies hun eigen wijk te vergroenen
- In samenwerking met de provincies en gemeenten een informatiecampagne opzetten om inwoners te activeren

Organisatorische herindeling waterschappen

Veel verantwoordelijkheden en taken rondom de watersector zijn verdeeld over de gemeente en de waterschappen. Hierdoor komen initiatieven en innovatie moeilijk op gang. Daarnaast wordt regelmatig de verantwoordelijkheid doorgeschoven. We willen de positionering van de waterschappen ten opzichte van gemeenten en provincies verbeteren, zodat de rijke expertise van de waterschappen hier meer tot zijn recht komt. Ook moet het makkelijker worden om landelijke discussies te voeren over waterschapsbelastingen en prijsmechanismen voor (grote) vervuilers.

2 Subsidie klimaatmaatregelen gemeente Groningen. Verbeter je huis.nl

Wat willen we doen?

- Duidelijke positionering van de Waterschappen ten opzichte van andere organen.
- De samenwerking tussen het waterschap en de provincies, gemeenten en de overheid verbeteren.
- Meer ruimte creëren voor landelijke discussies over vervuiling en de toekomstbestendigheid van de waterschappen

Thema 3: Duurzaamheid

De waterschappen spelen een belangrijke rol in het garanderen van de veiligheid, gezondheid en leefbaarheid van onze omgeving. Klimaatverandering gaat voor grote veranderingen zorgen, een voorbeeld hiervan is de stijging van het waterpeil en het daarbij toenemende overstromingsgevaar¹. Samenwerking, innovatie en technologie moeten centraal komen te staan binnen de waterschappen om te kunnen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering.

Circulaire economie

Het waterschap kan inspelen op huidige en toekomstige ontwikkelingen omtrent duurzaamheid. Student & Water wil dat er meer wordt ingezet op circulariteit, waarbij er veel aandacht wordt besteed aan het hergebruiken van producten en het recyclen van grondstoffen. Sommige grondstoffen, zoals fosfaat, zijn maar in beperkte mate beschikbaar op aarde.

Fosfaat wordt vooral gebruikt voor kunstmest en is nodig voor de landbouw. Wanneer er te veel (kunst)mest wordt gebruikt, hoopt het zich op in de grond. Het fosfaat kan vervolgens uitspoelen naar het oppervlaktewater en daar de biodiversiteit en wa-

1 Hoe zit het met de zeespiegelstijging? Nationaal Deltaprogramma.

terkwaliteit aantasten². Dit kan leiden tot problemen met bijvoorbeeld het zwemwater door extreme algengroei. In Nederland is er een fosfaatoverschot in de vorm van fosfaatrijke dierlijke mest, maar wereldwijd is er een beperkte voorraad. Dit terwijl de vraag door de bevolkingsgroei alleen maar toeneemt³. Als we onze fosfaatvoorraad verliezen, komt de voedselvoorziening in gevaar.

Student & Water vindt dat er bewuster met grondstoffen moet worden omgegaan. Daarnaast moet er worden voorkomen dat veel grondstoffen ongebruikt in het oppervlaktewater terecht komen, dit kunnen we voorkomen door zo veel mogelijk producten terug te winnen uit afvalwater.

Wat willen we doen?

- Aandringen op bewuster gebruik van grondstoffen
- Grondstoffen uit afvalwater terugwinnen

Kenniseconomie en werkgelegenheid

Nederland is één van de landen die het hardst getroffen gaat worden door de effecten van klimaatverandering. Op dit moment zet Nederland zich niet hard genoeg in en is een verandering in de denk- en werkwijze hard nodig, deze verandering moeten we met beide handen aangrijpen. Bovendien liggen er grote (economische) kansen, is het goed voor de werkgelegenheid en de ontwikkeling van onze kenniseconomie in het Noorden.

Waterschap Noorderzijlvest moet inzetten op de ontwikkeling in de watersector; denk hierbij aan productontwikkeling en innovatieve technologie. Deze ontwikkeling sluit aan bij initiatieven die momenteel worden opgezet, zoals de Universiteit van het Noorden. Hier ligt de focus op een kennis- & innovatienetwerk dat zich richt op een brede welvaart in het Noorden en de transitie van een lineaire naar een circulaire economie. Dit biedt ons een milieu waar onderzoek gedaan kan worden naar het gebruik van groene energie. Daarnaast is het een kans voor Noorderzijlvest om het voortouw te nemen als het aankomt op toekomstbestendig beleid.

Berging van water

We moeten meer ruimte maken om water op te slaan. Naast grote bergingen in het buitengebied moet er bijvoorbeeld ook meer water worden vastgehouden in woonwijken. Nu stroomt bij heftige regenbuien veel regenwater het riool in: dat is niet alleen zonde, maar ook is de capaciteit van het riool beperkt. Als dit water tijdelijk ergens

2 Dossier: Fosfaat. Wageningen University.

3 Fosfaatkringloop niet sluitend: 'straks is het op'. WageningenWorld.

kan worden opgeslagen, kan het door de aanwezige planten en bomen worden gebruikt. Een wadi (water afvoer drainage en infiltratie) is een groene greppel die af en toe droog staat en in tijden van veel neerslag water kan opvangen⁴. Als de wadi droog staat, kan deze bijvoorbeeld als speelplaats gebruikt worden. Student & Water wil dat er meer wadi's worden aangelegd in woonwijken waar dat voordelig of zelfs nodig is.

Wat willen we doen?

- Bij de gemeenten aandringen op het aanleggen van wadi's in nieuwe en bestaande woonwijken

Een voorbeeld van een wadi uit Putten, Gelderland (Nanda Sluijsmans)

Waterbronnen beschermen

De huidige zuiveringsprocessen zijn niet in staat om vervuilende stoffen zoals microplastics, PFAS en geneesmiddelen voldoende uit het afvalwater te verwijderen^{5,6}. Het is over het algemeen duurder als er meer zuiveringsstappen nodig zijn⁷. De vervuilende stoffen vormen een bedreiging voor het milieu en de gezondheid, een recente ontluiking is de ontdekking dat microplastics zich ook in ons drinkwater bevinden⁸. Bekende

4 'Een wadi kun je eigenlijk overal aanleggen'. Kennisportaal Klimaatadaptatie

5 Jaarplan 2023: 'Koers houden in onzekere tijden'. Waterschap Noorderzijlvest.

6 Hoe kun je geneesmiddelen uit drinkwater verwijderen? Vakblad H²O.

7 Duurzaam geneesmiddelengebruik: bestaat dat?. ZonMW.

8 "More research into microplastics and a crackdown on plastic pollution". WHO.

bronnen van microplastics zijn zwerfafval en huishoudelijk afvalwater. Dat afvalwater bevat dan weer microplastics door het wassen van synthetische kleding, en door gebruikte cosmetica en schoonmaakmiddelen⁹.

Daarnaast zien we een opkomend probleem in nitraatvervuiling. Door het intensief gebruik van nitraat in de landbouw en de verwerkende industrie komt er veel nitraat terecht in het oppervlakte- en grondwater, en daardoor ook in ons drinkwater. Door de stijgende concentratie nitraat in onze drinkwaterbronnen gaat de kwaliteit snel achteruit. Hierdoor kunnen de bronnen onbruikbaar worden of kan de zuivering van dit water lastiger worden, en daarmee ook duurder¹⁰. Student & Water wil zich inzetten om vervuiling bij de bron aan te pakken.

Wat willen we doen?

- Onderzoek naar nieuwe, meer nauwkeurige zuivering van het afvalwater
- Aandringen op vermindering van het nitraatgebruik
- Onderzoek naar de mogelijkheden van lokale zuivering van geneesmiddelen uit het afvalwater van ziekenhuizen
- Bij (lokale) overheden aandringen op een vermindering van zwerfvuil
- In samenwerking met provincies en gemeenten bewustzijn creëren onder bewoners over de huishoudelijke bronnen van microplastics. Zwerfafval moet op de juiste manier uit het water worden verzameld en gerecycled.
- Kijken naar de inrichting van watergebieden. Zo kan riet bijvoorbeeld op strategische plaatsen worden gebruikt voor waterzuivering¹¹. Technologische oplossingen, zoals de *bubble barrier*¹², kunnen worden ingezet in kanalen om plastic naar de oevers te sturen waar het makkelijker opgeruimd kan worden.

9 Microplastics in water. Unie van Waterschappen.

10 Kwaliteit van bronnen voor drinkwater steeds meer onder druk. KWR.

11 Rietteelt als mogelijke bouwsteen voor een duurzaam water- en bodembeheer in natte veengebieden. Plant Research International, Wageningen University.

12 The Great Bubble Barrier (<https://thegreatbubblebarrier.com>)

Duurzame landbouw

Door de grote veranderingen en reglementen waar boeren mee in aanraking gaan komen, moet er in de toekomst worden gekeken naar een innovatieve & duurzame manier van landbouw. Door bodemdaling en behoud van biodiversiteit, wordt het waterpeil vaak hoog gehouden. Dit heeft effecten op de agrarische sector. Omdat het tegenhouden van water op lange termijn geen efficiënte oplossing is, zullen we moeten gaan kijken naar gewassen die bijvoorbeeld goed groeien bij natte gronden.

Student & Water wil de boer een handje helpen door in te zetten op een nauwere samenwerking tussen organisaties, natuurgebieden en kennisinstellingen. We moeten kijken hoe we de landbouw kunnen voorbereiden op klimaat-, natuur- en beleidsveranderingen. Hierbij kan er gekeken worden naar natte landbouw. Hier wordt op het moment al mee geëxperimenteerd in Nederland¹³.

Wat willen we doen?

- Inzetten op duurzame en klimaatbestendige landbouw die past bij het lokale landschap

Een boerderij in de polder bij Warffum

13 Natte landbouw in het Dommelgebied? Waterschap De Dommel.

Conclusie

De inwoners van waterschap Noorderzijlvest zijn erg divers: jongeren, (internationale) studenten, families, agrariërs, ondernemers, starters en ouderen.

Student & Water wil rekening houden met die verschillen. Wij staan voor een waterschap dat alle belangen goed afweegt. Daarbij willen we specifiek een betere vertegenwoordiging van jongeren en vrouwen in ons waterschap bereiken.

Hieronder vatten we onze plannen voor een betere vertegenwoordiging van jongeren, een diverser waterschap en herstel van waterkwaliteit en natuur nog eens samen.

Onze plannen

- Waterschap Noorderzijlvest toekomstbestendig maken door jongeren in het algemeen bestuur te vertegenwoordigen;
- Meer recreatiemogelijkheden in waterschap Noorderzijlvest en het openstellen van natuur- en onderhoudswegen;
- Schoner zwemwater om zwemverboden te voorkomen;
- Meer maatschappelijke betrokkenheid creëren door samen te werken met kennisinstellingen;

- Een campagne over slim watergebruik, vervuiling en klimaatadaptatie;
- Campagnes om wijken te vergroenen door middel van subsidies;
- Beter onderzoek naar de zuivering van afvalwater om restafvalproductie te minimaliseren;
- Slimmere inrichting van watergebieden en het gebruiken van planten bij de waterzuivering;
- Meer aandacht voor innovatieve, technologische ontwikkelingen;
- Overstromingsgebieden moeten goed in kaart worden gebracht en inwoners moeten hierover geïnformeerd worden;
- Het waterschap moet de informatievoorziening in het Engels aanbieden voor internationale inwoners en belastingbetalers.
- Waterbronnen beschermen

Help ons onze plannen uit te voeren en het waterschap beter te laten werken voor iedereen. **Stem Student & Water bij de waterschapsverkiezingen op 15 maart 2023!**

Student & Water

© 2023

StudentEnWater.nl | [@StudentEnWater](https://www.instagram.com/StudentEnWater)